

FEN, EDEBİYAT, FEN-EDEBİYAT, DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTELERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ

FEF LİSANS PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

*(2025-2026 Akademik Yılın'dan itibaren yapılacak Değerlendirmelerde Uygulanacaktır.)

FEDEK

FEN, EDEBİYAT, FEN-EDEBİYAT, DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTELERİ
ÖĞRETİM PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ

Zeytinlik Mah, Ray Sok, 39/6
Tural Apt. Bakırköy/34140 İstanbul
Tel: 0212 542 59 11
fedek@fedek.org.tr

FEF LİSANS PROGRAMLARI DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

GİRİŞ	2
TANIMLAR	2
I. GENEL ÖLÇÜTLER	2
Ölçüt 1 ÖĞRENCİLER	2
Ölçüt 2 PROGRAM ÖĞRETİM AMAÇLARI	3
Ölçüt 3 PROGRAM ÇIKTILARI	3
Ölçüt 4. ÖĞRETİM PLANI	4
Ölçüt 5 ÖĞRETİM KADROSU	4
Ölçüt 6 YÖNETİM YAPISI	5
Ölçüt 7 ALT YAPI	5
Ölçüt 8 KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR	5
Ölçüt 9 SÜREKLİ İYİLEŞTİRME	5
Ölçüt 10 PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER	5
ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI	6
AMERİKAN KÜLTÜR VE EDEBİYATI	6
ANTROPOLOJİ	6
ARAP DİLİ VE EDEBİYATI	7
ARKEOLOJİ	7
ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ	8
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ	8
BİLGİSAYAR BİLİMLERİ	8
BİYOLOJİ	9
COĞRAFYA	9
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI	10
ÇAĞDAŞ YUNAN DİLİ VE EDEBİYATI	10
FELSEFE	10
FİZİK	11
FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI	11
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI	11
İSTATİSTİK	12
KİMYA	12
MATEMATİK	12
MOLEKÜLER BİYOLOJİ ve GENETİK	13
MÜTERCİM TERCÜMANLIK BÖLÜMÜ	13
PSİKOLOJİ	14
RUS DİLİ VE EDEBİYATI	14
SANAT TARİHİ	15
SOSYOLOJİ	15
TARİH	15
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	16

GİRİŞ

Bu ölçütlerin amacı, paydaşların beklentilerini karşılamak üzere, en az 8 yarıyıl ya da eşdeğerinden (en az 240 AKTS Kredisi) oluşan lisans düzeyindeki FEF programlarının kalite güvencesini sağlamak ve bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemektir. FEF programlarının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan ilgili birim, söz konusu programların bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

TANIMLAR

FEDEK ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir.

- I. Program Öğretim Amaçları:** Programın mezunlarının erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve alanındaki beklentilerini tanımlayan genel ifadeler.
- II. Program Çıktıları:** Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlayan ifadeler.
- III. Ölçme:** Program öğretim amaçları ve program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen verilerin ve kanıtlarının tanımlanması, toplama ve düzenleme süreci.
- IV. Değerlendirme:** Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci. Değerlendirme süreci, program öğretim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli ve programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır.
- V. Kredi:** Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik teorik dersin ya da yapılan iki ya da üç saatlik uygulama veya pratik / laboratuvar çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.
- VI. AKTS Kredisi:** Avrupa Kredi Transfer Sisteminde tanımlanan kredi.

I. GENEL ÖLÇÜTLER

Ölçüt 1 ÖĞRENCİLER

Bir FEF programının değerlendirilmesinde, öğrencilerin niteliği, gelişimi ve başarıları önemlidir. Bu nedenle:

- 1.1. Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktılarını öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdırlar. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre değişimi değerlendirilmelidir.
- 1.2. Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift anadal ve yandal uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan ölçütler ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.
- 1.3. Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak ulusal ve uluslararası anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.
- 1.4. Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.
- 1.5. Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

- 1.6. Öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi mutlaka yapılmalı, bu çıktıların çeşitli yönetim aşamalarında değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının ilgili birim ve bireylere geri dönüşümü sağlanmalıdır.
- 1.7. Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 2 PROGRAM ÖĞRETİM AMAÇLARI

- 2.1. Değerlendirilecek her program için program öğretim amaçları tanımlanmış olmalıdır.
- 2.2. Bu amaçlar;
  - (a) FEDEK program öğretim amaçları tanımına uymalıdır,
  - (b) kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle uyumlu olmalıdır,
  - (c) programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir,
  - (d) kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır,
  - (e) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.
- 2.3. Öğretim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Ölçüt 3 PROGRAM ÇIKTILARI

- 3.1. Program çıktıları, program öğretim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve Tablo 3.1'de sıralanan FEDEK çıktılarını içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, öğretim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

Tablo 3.1 FEDEK Çıktıları

I. Kendi programları ile ilgili alanlarında yeterli bilgi birikimi ile kuramsal ve uygulamalı bilgilerini alanlarında kullanabilme becerisi.
II. Alanlarındaki problemleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözme becerisi; bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve uygulama becerisi.
III. Bir süreci, olayı, olguyu, donanımı veya ürünü anlama, yorumlama, ilgili sorunları çağdaş yöntemlerle çözme becerisi
IV. Öğretim programlarında en az iki adet alan dışı ders almış olması.
V. Alan uygulamaları için gerekli olan çağdaş araçları seçme, kullanma, geliştirme ve bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma becerisi.
VI. Alanlarına göre tasarlama, deney yapma, alan çalışması, veri toplama, sonuçları analiz etme, arşivleme, metin çözme ve/veya yorumlama becerisi.
VII. Bireysel olarak ve takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi.
VIII. Türkçe sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisi; en az bir yabancı dil bilgisi.

IX. Yaşam boyu öğrenme bilinci, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi.

X. Mesleki etik ve sorumluluk bilinci.

XI. Alan uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlardaki etkileri (Çevre sorunları, ekonomi, sürdürülebilirlik vb.) ve hukuksal sonuçları konusunda farkındalık.

- 3.2. Program çıktılarının gerçekleştirilme düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.
- 3.3. Mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamak için izleme yöntemleri uygulanmalıdır.

Ölçüt 4. ÖĞRETİM PLANI

- 4.1. Program öğretim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir öğretim planı olmalı ve öğretim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenleri içermelidir.
- 4.2. Öğretim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.
- 4.3. Öğretim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir öğretim sistemi bulunmalıdır.
- 4.4. Öğrencileri, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili alan yeterliliklerini ve gerçekçi koşulları/kısıtları (ekonomi, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık, güvenlik, sosyal ve politik sorunlar gibi) içerecek bilgi ve deneyimle çalıştığı alanda uygulamaya hazır hale getirmelidir
- 4.5. Öğretim planı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:
- (a) İlgili bilim alanına uygun temel öğretim
- (b) İlgili bilim alanına uygun öğretim
- (c) Program amaçları doğrultusunda programın içeriğini bütünleyen en az %25 oranında seçmeli ders.
- (d) Dört yıllık lisans programlarının mezuniyet kredisi en az 240 AKTS, olmalıdır.

Ölçüt 5 ÖĞRETİM KADROSU

Öğretim kadrosu bir öğretim programının temel unsurudur. Bu nedenle,

- 5.1. Öğretim kadrosu, yeterli akademik düzeye sahip ve programın tüm alanlarını kapsayacak sayıda olmalıdır.
- Öğretim kadrosu programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.
- Öğretim kadrosu, ilgili sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkileri sürdürebilecek nitelikte olmalıdır
- 5.2. Öğretim elemanları, öğretim programlarının yürütülmesinin yanında, bilimsel araştırma yapma, öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, öğrenci danışmanlığı, üniversiteye hizmet ve mesleki gelişim hizmetlerinin yerine getirilmesi gibi konularda etkin olmalıdır.
- 5.3. Atama ve yükseltme yöntemleri var olmalı ve uygulanmalıdır.
- 5.4. Öğretim hizmetlerine destek olarak dışarıdan alınacak bireylerde gerekli yeterlilik şartı aranmalıdır.

Ölçüt 6 YÖNETİM YAPISI

- 6.1. Kuruluş ve yönetim yapısı, bu yapının ana kuruluş içindeki yeri, öğretim faaliyetleri ve destek hizmetleri arasındaki ilişkiler tanımlanmış olmalıdır.
- 6.2. Öğretim sonuçlarının değerlendirilebilmesi için gereken tüm strateji, program ve yöntemler belgelendirilmelidir. Yönetim sistemine ait bu belgeler ilgili bireylere iletilmiş, anlaşılır, ulaşılabilir ve uygulanabilir olmalıdır.
- 6.3. Arşivler, çağdaş kayıt teknikleri kullanılarak tutulmalıdır.
- 6.4. Yönetim, iç işleyişi denetleyecek, sorgulayacak ve düzeltebilecek yöntemleri kurmuş, çalışıyor olmalıdır.

Ölçüt 7 ALT YAPI

- 7.1. Sınıflar, laboratuvarlar ve gerekli donanım, öğretim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli olmalıdır.
- 7.2. Öğrencilerin, alan dışı sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, alanındaki faaliyetlere ortam yaratarak gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim elemanı ilişkilerini canlı tutan uygun altyapı var olmalıdır.
- 7.3. Birimler öğrencilerine ilgili alan donanımlarını sağlamalıdır. Bilgisayar ve bilişim altyapıları, programın öğretim amaçlarını destekleyecek doğrultuda tasarlanmalıdır.
- 7.4. Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları öğretim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.
- 7.5. Öğrencilerin öğrenim ve yaşam ortamlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.
- 7.6. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Ölçüt 8 KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

- 8.1. Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve bunların dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.
- 8.2. Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve akademik gelişiminin sürdürülmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.
- 8.3. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.
- 8.4. Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktıklarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Ölçüt 9 SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

- 9.1. Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.
- 9.2. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Ölçüt 10 PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

- 10.1. Programa özgü ölçütlerin sağlandığı kanıtlanmış
- 10.2. Bir programın, adı nedeniyle, birden fazla ölçüt kümesine ait olması durumunda, ilgili her kümedeki ölçütleri sağlaması gerekir.

II PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

ALMAN DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “Alman Dili ve Edebiyatı” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Alman Tarihi ve Alman Dili ve Edebiyatının geçirdiği gelişim süreci hakkında bilgili olma;
- Alman Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarda desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma; bu bilgileri kullanabilme; bunlar aracılığıyla verileri yorumlayabilme, değerlendirebilme, analiz edebilme;
- Avrupa kültür ve medeniyet tarihinde önemli sanat anlayışları, Rönesans, Reform ve Aydınlanma çağı hakkında bilgi sahibi olma;
- Diğer Avrupa dillerinden biri hakkında yeterli bilgiye sahip olma;
- Edebi metinlerin çözümlenmesi ve edebi metinlere eleştirel yaklaşım, dil eğitimi ve öğretimi gibi alanlarda yeterli bilgiye sahip olma;
- Almancanın ses bilimi, morfolojik, semantik, etimolojik özellikleri hakkında yeterli olma;
- Alman Dili ve Edebiyatı araştırmalarında bilgi toplama, sınıflandırma, analiz ve güvenilir yazılar oluşturma süreçleri hakkında yeterli olma;
- Sosyal/insani bilim alanlarından faydalanabilme.

AMERİKAN KÜLTÜR VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “Amerikan Kültür ve Edebiyatı” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Kuruluşundan günümüze Amerika Birleşik Devletleri’nin tarihsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olma;
- Amerikan Kültürü ve Edebiyatı alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarda desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma; bu bilgileri kullanabilme; bunlar aracılığıyla verileri yorumlayabilme, değerlendirebilme, analiz edebilme;
- İngiliz Kültürü Edebiyatı ve Tarihi hakkında bilgi sahibi olma;
- Amerikan edebiyat ve kültür tarihinin dönem ve akımlarını, tarihsel, felsefi, dinsel, toplumsal, sanatsal ve politik geleneklerin oluşumu ve günümüze değin gelişimini kavrama;
- Edebiyat türlerinin belirgin özelliklerini tanıyabilme ve ilgili edebiyat gelenekleriyle ilişkilendirme;
- Edebiyat ve kültür ürünlerine eleştiri kuramları ışığı altında bakabilme ve bu metinleri uygun terminolojiyi kullanarak inceleyebilme;
- Sözlü iletişim becerilerini sunum ve grup çalışmalarında ortaya koyabilme;
- Sosyal/insani bilim alanlarından faydalanabilme.

ANTROPOLOJİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Antropoloji” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Antropolojinin uygulama alanları hakkında bilgi sahibi olma;
- Biyolojik ve sosyokültürel antropoloji hakkında bilgi sahibi olma;
- Geçmişte ve günümüzde toplumlar arasındaki kültürel ve biyolojik çeşitlilikleri anlama ve yorumlayabilme;

- Gerek teorik gerekse saha pratiği açısından tam bir kaynaştırıcı ve açıklayıcı donanıma sahip olma;
- Antropoloji kuramlarını bilme ve araştırma geleneği kapsamında teorik ereve/zemin hazırlama dűřünce ve yeteneğine sahip olma;
- Kalitatif arařtırma yöntemleri ve analizler hakkında bilgi sahibi olma; insan ve kűltűr iliřkisine etnosentrik bakmama, tüm kűltűrlere ve içerdiđi insan iliřkilerine űstűn bir bakıř açısı ile yaklařmadan saygı, merak ve anlayıřla yaklařma;
- Sosyal proje geliştirme, proje teklifi hazırlama ve sunma bilgisine sahip olma;
- Antropolojinin disiplinler arası nitelikte bir bilim dalı olduğunun kabulűnde, çok disiplinli çalışma gruplarına katılabilme;
- Bibliyografya ve arşiv kaynakları gibi bilgiye ulaşım araçlarını kullanabilme ve uygun şekilde kataloglama becerisi;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

ARAP DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ۆlűtleri, bařlıđında ‘‘Arap Dili ve Edebiyatı’’ nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın ۆngördűđű amaçlar dođrultusunda ařađıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandıđı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Dili, sۆzlű ve yazılı olarak etkin kullanabilme ve mesleđini icra ederken etik kurallara riayet etme sorumluluđu;
- İnternet ve bilgisayar vasıtasıyla Arapça basın dilini kavrayabilme, gűndemi Arapça yayınlardan takip edebilme;
- Arap cođrafyasının, kűltűr ve medeniyetinin kavranması konusunda dijital ortamdan yararlanabilme;
- Arap Edebiyatının bilinen en eski dűneminden gűnűműze kadar geçirmiř olduđu tarihű ve edebű evreleri hakkında gerekli kűltűrel donanıma sahip olma;
- Arap Tarihi ve Arap Dili ve Edebiyatının geçirdiđi geliřim sűreci hakkında bilgi sahibi olma.
- Arapçanın ses bilimi, morfolojik, semantik, etimolojik ۆzelliklerini kavrayabilme;
- Edebi metinlerin özűmlenmesi ve deđerlendirilmesi hususunda yeterli olma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

ARKEOLOJİ

Bu program ۆlűtleri, bařlıđında ‘‘Arkeoloji’’ nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın ۆngördűđű amaçlar dođrultusunda ařađıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandıđı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Paleolitik’ten bařlayarak Anadolu bařta olmak űzere Mezopotamya, İnan, Kafkasya, Balkanlar, Ege Dűnyası ve Dođu Akdeniz evre kűltűrlerinin tarih ve kűltűrleri hakkında bilgi sahibi olma;
- Arkeolojik terminolojiyi kullanabilme;
- Arkeolojik sorunların farkında olma;
- Anadolu ve evre kűltűr bűlgelerinde sۆzlű ve yazılı olarak kullanılmıř dilleri tanıma;
- Bireysel ya da kolektif çalışma yeteneğinin yanı sıra araştırmayı disiplinler arası bilgiyle destekleyebilme;
- Sistemli bir arařtırma yűrűtebilme; arkeolojik buluntuları, tasvirleri ya da belgeleri deđerlendirebilme, sınıflandırabilme, karřılařtırabilme uygun řekilde kataloglarda sunabilme;
- Kazı, yűzey araştırması gibi belirli bir alan çalışmasında buluntuları sistemli olarak toplayabilme ve belgeleyebilme;
- Arkeolojik buluntu ya da kalıntıların restorasyonu ve/veya korunmasına ilişkin bilgi sahibi olma;
- Arkeolojik buluntuların depolanması, korunması, sergilenmesi ve tanıtılmasına ilişkin ađđař műzecilik yöntemleri hakkında bilgi sahibi olma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Astronomi ve Uzay Bilimleri” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Doğası gereği, lisans astronomi eğitim-öğretimi; yoğun biçimde matematik ve fizik derslerinin alınmasını gerekli kılmaktadır. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Program için gerekli, Temel Fizik ve Lab., Temel Kimya ve Lab.;
- Temel Matematik Dersleri (Matematik I ve II, Lineer Cebir);
- Bilgisayar Programlama;
- Astrofizik I ve II;
- Astronomi I ve II;

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte; Atom ve Molekül Fiziği, Yüksek Enerji Fiziği, Lineer Cebir, Analitik Geometri, Diferansiyel Denklemler, Olasılık-İstatistik, Güneş Fiziği, Güneş Sistemi, Gök Mekaniği, Çift Yıldızlar, Değişen Yıldızlar, Gökadalar, Yıldızlararası Madde, Yüksek Enerji Astrofiziği, Uzun Dalgaboyu Astrofiziği, Yıldızların İç Yapısı, Yıldızların Evrimi, Gözlem Teknikleri, Veri İndirgenmesi ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle ve Bitirme Tezi/Seminer ile alınacak bilgiler.

BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Bilgi ve Belge Yönetimi” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Bilgi ve belge yönetimi, bilişim, kütüphanecilik, arşivcilik, dokümantasyon, bilgi teknolojileri gibi alanlarda ileri düzeyde kuramsal ve uygulamalı bilgilere ve becerilere sahip olma;
- Yazılı, basılı ve elektronik ortamlarda yayımlanan bilgi birikiminden bireysel, örgütsel ve toplumsal bağlamda en üst düzeyde yararın sağlanması için uygun bilgi sistemlerini tasarlayabilme;
- Kullanıcıların bilgi gereksinimlerini karşılamak için bilgi teknolojilerinden de yararlanarak bilgi kaynaklarını keşfedebilme, tanımlama, düzenleyebilme, sınıflayabilme, hizmete sunabilme ve bu tür hizmetler veren kütüphane, arşiv, bilgi merkezi ve müzeleri yönetebilme;
- İlgili alanlardaki sorunları saptayabilme, bu sorunları çözmek için veri toplayabilme, analiz edebilme, yorumlayabilme ve çözüm önerileri sunabilme;
- Bilgi arama, bulma, değerlendirme, düzenleme, kullanma, yönetme ve bilgi/bilgisayar/medya okuryazarlığı bilgi ve becerilerine sahip olma;
- Eleştirel düşünme, analiz ve sentez yapma becerilerine sahip olma;
- Sosyal/insani bilim alanlarından faydalanabilme.

BİLGİSAYAR BİLİMLERİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Bilgisayar Bilimleri” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Algoritma;
- Bilgisayar Mimarisi;
- İşletim Sistemleri;
- Bilgisayar Ağları;
- Veri yapıları;
- Bilgisayar Programlama;
- Veri tabanı;
- Sistem Analizi ve Tasarımı;

- Veri Madenciliği;
- Yapay Zeka;
- Bilgi Güvenliği;
- Bilişim Hukuku;
- Bilişim Etiği;

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte, Özgür Yazılım Felsefesi, Makine Öğrenmesi, Görüntü İşleme, Sinyal İşleme, Bilgisayarlı Görü, Metin Madenciliği, İnsan Bilgisayar Etkileşimi, Dijital Dönüşüm, Doğal Dil İşleme, Sürdürülebilir Bilişim, Mantık ve Bilgisayar, Algoritmik Düşünme ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

BIYOLOJİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Biyoloji” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Program için gerekli Temel Matematik, Temel Fizik ve Laboratuvarı, Temel Kimya ve Laboratuvarı, Organik Kimya ve Laboratuvarı;
- Hayvan ve bitki morfoloji, anatomi ve fizyolojisi;
- Hücre biyolojisi;
- Ekoloji;
- Biyometri;
- Genetik;
- Evrim;
- Biyokimya;
- Mikrobiyoloji;
- Bitki ve hayvan sistematigi;

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte, hayvan davranışı, bitki sosyolojisi, biyoçeşitlilik, çevre biyolojisi, bağışıklık, nörobiyoloji, viroloji, endokrinoloji, biyomedikal malzeme, bulaşıcı hastalıklar, beslenme, rekombinant DNA teknikleri, klinik biyokimya, moleküler farmakoloji, biyoteknoloji, ornitoloji, sulak alanlar ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

COĞRAFYA

Bu program ölçütleri, başlığında “Coğrafya” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Yerel coğrafya, Ülke coğrafyası, Avrupa, Türk Dünyası ve Dünya coğrafyası hakkında bilgi sahibi olma;
- Fiziki çevre ve insan çevresi arasındaki karşılıklı ilişkiyi anlama;
- Mekânsal ilişkilerin değişik ölçeklerdeki ilişkilerini anlama;
- Bölgeler, yerler ve mahaller arasındaki farklılık ve dayanışmayı anlama ve açıklayabilme;
- Bilgiyi derleyebilme, diğer disiplinlerin farklı yaklaşımlarını anlama ve bunları coğrafi kavramlara uygulayabilme;
- Coğrafi kavramları anlayabilme;
- Yeryüzü şekillerini yorumlayabilme;
- Coğrafi bilgiyi toplayabilme, karşılaştırma, analiz etme ve sunabilme;
- Coğrafi terminolojiyi uygun şekilde kullanabilme;
- Coğrafi fikirleri, prensipleri ve teorileri etkin ve düzgün bir şekilde yazılı, sözlü ve görsel manada ifade edebilme;
- Değişimin tabiatını anlayabilme;

- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI

Bu program ölçütleri, başlığında “Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları bölümü” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Türk Dünyasının dili, edebiyatı, kültürü, tarihi ve coğrafyası ile ilgili konular üzerinde bilgi sahibi olma,
- Tarihi ve Çağdaş Türk Lehçeleri ile Edebiyatları hakkında bilgi sahibi olma;
- Bu lehçelerden Türkçeye çeviri yapabilme becerisi;
- Farklı alfabelerle yazılmış metinleri inceleme becerisi;
- Türk lehçelerini art-zamanlı ve eş-zamanlı karşılaştırmalı yöntemle inceleme;
- Türk Dünyasının ortak kültürünü ve farklılıklarını açıklama;
- Çağdaş Türk Lehçelerinden en az bir tanesini okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerine sahip olma;
- Bugünkü Türk halkları ve topluluklarının kültürlerini araştırma ve Türkiye’de Türk Devlet ve topluluklarının tanıtılması becerisine sahip olma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

ÇAĞDAŞ YUNAN DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “Çağdaş Yunan Dili ve Edebiyatı Bölümü” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Çağdaş Yunan Dili ve edebiyatı alanında yeterli, güncel ve nitelikli bilgi birikimi ve dil yeterliliği kazandırma;
- Öğrencilere, edindikleri kuramsal ve uygulamalı bilgi ve becerileri dilbilim, yabancı dil öğretimi, Çağdaş Yunan Edebiyatı eleştirisi ve Türkçeye çeviri alanlarında kullanabilme yetkinliği kazandırma;
- Çağdaş Yunan Edebiyatı eserlerini kronolojik bir bütünlük içinde sosyal, kültürel, tarihsel ve kuramsal bağlamda keşfetmelerini sağlama;
- Öğrencilere, eserleri anlama, analiz etme ve yorumlama için gerekli edebiyat kuramları, yaklaşım ve yöntemler aracılığı ile eleştirel bakış açıları kazandırma;
- Çağdaş Yunan dilinin doğasını ve dili oluşturan farklı unsurları dil bilim, ses bilgisi, söz dizim, anlam bilim, biçim bilim gibi ilgili disiplinler yolu ile kavramalarına ve incelemelerine yardımcı olma;
- Çağdaş Yunancadan Türkçeye farklı seviye, alan ve disiplinlerde metinleri çevirebilmek için gerekli teori, teknik ve becerilerle donatma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

FELSEFE

Bu program ölçütleri, başlığında “Felsefe” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Eskiçağdan günümüze felsefe tarihine ilişkin bilgi sahibi olma;
- Filozofların temel metinlerini okuma ve temel kavramlarını belirleme;
- Felsefe tarihindeki temel problemleri öğrenme;
- Her bir dönemin felsefe tarihindeki özel yerini ayırt etme;
- Felsefenin belli başlı alanlarını, bu alanlarındaki temel problemleri, bu problemlere önerilen belli başlı çözümleri öğrenme;
- Felsefeyi öteki bilgi alanlarından ayırabilme becerisi edinme;

- Bilginin olanağı, kaynağı, sınırları, kesinliği ile ilgili sorunları hem felsefe hem de diğer. bilgisel etkinlikler bakımından tartışabilme;
- Doğa bilimleri ile sosyal bilimleri birbirinden ayıran nesne ve yöntem farklılıklarını kavrama;
- Doğruluk ve yöntem sorunları üzerine düşünebilme; var olanlara ontolojik açıdan bakabilme;
- Yabancı dilde bir felsefe metnini anlayabilme ve çevirebilme; akademik konuşma ve yazma;
- Tutarlı, eleştirel, yöntemli, kavramsal düşünebilme ve ayrımlar yapabilme;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

FİZİK

Bu program ölçütleri, başlığında “Fizik” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Program için gerekli Temel Matematik, Fizik ve Fizik Laboratuvarı, Temel Kimya ve Laboratuvarı;
- Klasik mekanik;
- Elektrik ve elektromanyetizma;
- Termodinamik;
- İstatistiksel fizik;
- Yoğun Madde fiziği;
- Kuantum mekaniği;
- Nükleer fizik;

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte, sağlık fiziği, biyofizik, nanofizik, yüksek enerji fiziği, yenilenebilir enerji, görecelik, plazma fiziği, astrofizik, yarıiletkenler, optik, optoelektronik, parçacık, atomik fizik, reaktör fiziği, ölçüm bilimi (metroloji) ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “Fransız Dili ve Edebiyatı” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Fransız Dili ve Edebiyatının geçirdiği tarihi gelişim süreci hakkında yeterli olma;
- Fransız Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araçgereçleri ve diğer kaynaklarda desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma;
- Avrupa kültür ve medeniyet tarihinde önemli sanat anlayışları, Rönesans, Reformasyon ve Aydınlanma çağı hakkında bilgi sahibi olma;
- Diğer Avrupa dillerinden biri hakkında yeterli bilgiye sahip olma;
- Edebi metinlerin çözümlenmesi ve edebi metinlere eleştirel yaklaşım, dil eğitimi ve öğretimi gibi alanlarda yeterli bilgiye sahip olma;
- Fransızcanın ses bilimi, morfolojik, semantik, etimolojik özelliklerini hakkında yeterli olma;
- Fransızca kelimelerin doğru telaffuzu ve karşılıklı metin tercümelerinin gerektirdiği bilgi birikimine sahip olma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “İngiliz Dili ve Edebiyatı” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- İngiliz Dili ve Edebiyatının geçirdiği tarihi gelişim süreci hakkında bilgi sahibi olma;

- İngiliz Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç gereçleri ve diğer kaynaklarda desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma;
- Amerikan Kültürü, Edebiyatı ve Tarihi hakkında bilgi sahibi olma;
- Avrupa kültür ve medeniyet tarihinde önemli sanat anlayışları, Rönesans, Reform ve Aydınlanma çağı hakkında bilgi sahibi olma;
- Diğer Avrupa dillerinden biri hakkında yeterli bilgiye sahip olma;
- Edebi metinlerin çözümlenmesi ve edebi metinlere eleştirel yaklaşım, dil eğitimi ve öğretimi gibi alanlarda yeterli bilgiye sahip olma;
- İngilizcenin ses bilimi, morfolojik, semantik, etimolojik özelliklerini hakkında yeterli olma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

İSTATİSTİK

Bu program ölçütleri, başlığında “İstatistik” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Veri düzenlenmesi ve yorumlanması;
- Olasılık kuramı;
- İstatistik kuramı;
- Tahmin;
- Hipotez testleri;
- Parametrik olmayan testler;
- Lineer modeller;
- Varyans Analizi;
- Çok değişkenli analiz.

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte, matris kuramı, optimizasyon, kategorik veri analizi, örnekleme ve anket tasarımı, istatistiksel paket programlar, nümerik analiz ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

KİMYA

Bu program ölçütleri, başlığında “Kimya” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Program için gerekli Temel Matematik, Fizik ve Fizik Laboratuvarı, Temel Kimya ve Laboratuvarı;
- Temel ve enstrümantal analitik kimya;
- Anorganik kimya;
- Organik kimya;
- Biyokimya;
- Fizikokimya ve kuantum kimyası;

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte ayırma teknikleri, elektro analitik kimya, çevre, gıda, yüzey kimyası, nanokimya, elektrokimya, endüstriyel kimya, polimer kimya, örnekleme ve örnek hazırlama, laboratuvar ve iş güvenliği, kemometri ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

MATEMATİK

Bu program ölçütleri, başlığında “Matematik” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Program için gerekli Temel Matematik, Fizik ve Fizik Laboratuvarı;

- Analiz;
- Analitik Geometri;
- Sayılar Kuramı;
- Soyut Matematik;
- Cebir;
- Diferansiyel Denklemler;
- Olasılık-İstatistik;
- Kompleks Analiz;
- Fonksiyonel Analiz;
- Topoloji.

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte, nümerik analiz, matris kuramı, işlemsel matematik, kodlama teorisi, kombinatorik, doğrusal programlama, cisimler kuramı, çizge kuramı, ölçüm kuramı, topolojik uzaylar, bilgisayar programlama dilleri, bilgisayarda veri yapıları, internet tabanlı programlama ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

MOLEKÜLER BİYOLOJİ ve GENETİK

Bu program ölçütleri, başlığında “Moleküler Biyoloji ve Genetik” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Program için gerekli Temel Matematik, Temel Fizik ve Lab., Temel Kimya ve Lab., Organik Kimya ve Lab;
- Moleküler Hücre Biyolojisi;
- Genetik, Moleküler Genetik;
- Biyoistatistik;
- Biyoinformatik;
- Biyokimya;
- Fizyoloji;
- Mikrobiyoloji;
- Popülasyon Genetiği;
- Evrim ve Biyoçeşitlilik;
- Ekoloji;

Yukarıdaki alanları daha ayrıntılı şekilde genişletecek ve tamamlayacak nitelikte, moleküler biyoteknoloji, moleküler viroloji, bitki biyolojisi, transgenik bitki teknolojisi, kök hücre biyolojisi, gelişim biyolojisi, gen teknolojisi ve DNA onarımı ve benzeri ilgili konularda seçmeli ve/veya zorunlu derslerle alınacak bilgiler.

MÜTERCİM TERCÜMANLIK BÖLÜMÜ

Bu program ölçütleri, başlığında “Mütercim Tercümanlık” ve “Çeviribilim” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Mütercim-Tercümanlığın geçirdiği tarihi gelişim süreci hakkında yeterli bilgi sahibi olma;
- Bütün üslup düzeyleri dâhil olmak üzere, anadili ve kültürüne hâkim olma;
- En az iki yabancı dili çok iyi bilme;
- Üçüncü bir yabancı dili anadile doğru çeviri yapabilecek düzeyde bilme;
- Kaynak dildeki bir metni anlayarak erek dile hatasız aktarabilme;
- Çeviride kalite ve tutarlılığı artırmak amacıyla, terminoloji çalışması hakkında gerekli kuramsal bilgiye ve yöntemlere sahip olma;
- İletişimde kültürel farklılıkları bilme;
- Bildiği yabancı dillerin kültürlerini iyi tanıma ve izleme;

- Bilgiye erişebilecek araştırma ve bilgi edinme yeterliliğine sahip olma;
- Çeviri sürecinde kullanılan sözlük, ansiklopedi, bilgisayar ve iletişim teknolojilerini kullanabilme;
- Sözlü ya da yazılı çevirmenlik mesleğinin değişik alanlarda uygulanış şekilleri hakkında bilgiye sahip olma;
- Çevirmenlik mesleği ve yasal çerçevesi hakkında bilgi sahibi olma;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

PSİKOLOJİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Psikoloji” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Psikolojinin temel kavram ve terimlerini tanımlayabilme; ilgili kuram bilgisine ve farklı yaklaşım ve bakış açılarına sahip olma;
- Psikolojinin, bilimsel bir disiplin olarak konumlanışını, davranışsal ve zihinsel süreçleri tarihsel bir perspektifle nasıl ele aldığını ve hangi yöntemlerle incelediğini bilme;
- Genel psikoloji tarihini bilme; psikoloji ile ilgili diğer alanları tanıma;
- Psikolojinin konuları ve diğer bilimsel alanlarla olan bağlantılarını kurabilme;
- Temel kuramsal yaklaşım ve bakış açılarının (davranışsal, biyolojik, bilişsel, evrimsel, hümanistik, psikodinamik ve sosyokültürel) belirgin vurgularını bilme;
- Uzmanlık eğitimi sürecine temel oluşturacak, ilgi alanına yönelik uygulama alanlarıyla tanışma;
- Psikolojik değerlendirmenin temel ilkelerini bilme;
- Alanda sık kullanılan ölçüm araçlarına ilişkin temel düzey bilgilere ve psikolojinin farklı alt dallarındaki uygulamaların yürütülmesi açısından temel düzey görüşme becerilerine sahip olma;
- Psikoloji araştırmalarında araştırma desenini oluşturma, veri toplama, yorumlama, rapora dönüştürme ve tartışma beceri ve deneyimine sahip olma;
- Bilimsel düşünce anlayışına, öğrenme, eleştirel düşünme ve muhakeme becerilerine sahip olma;
- Psikolojinin etik ilke ve değerlerini, etik uygulamaları ve bilimsel sorgu biçimlerini bilme;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

RUS DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “Rus Dili ve Edebiyatı” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Rusya tarihi, Rus dili ve edebiyatının geçirdiği gelişim süreci hakkında bilgili olma;
- Rus Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç gereçleri ve diğer kaynaklarda desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma; bu bilgileri kullanabilme, bunlar aracılığıyla verileri yorumlayabilme, değerlendirebilme, analiz edebilme;
- Avrupa kültür ve medeniyet tarihinde önemli sanat anlayışları, Rönesans, Reform ve Aydınlanma çağı hakkında bilgi sahibi olma;
- Diğer Avrupa dillerinden biri hakkında yeterli bilgiye sahip olma;
- Edebi metinlerin çözümlenmesi ve edebi metinlere eleştirel yaklaşım, dil eğitimi ve öğretimi gibi alanlarda yeterli bilgiye sahip olma;
- Rusçanın ses bilimi, morfolojik, semantik, etimolojik özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olma;
- Rus Dili ve Edebiyatı araştırmalarında bilgi toplama, sınıflandırma, analiz ve güvenilir yazılar oluşturma süreçleri hakkında yeterli olma;

- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

SANAT TARİHİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Sanat Tarihi” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Batı ve Çağdaş Sanatlar ile Türk İslam Sanatları hakkında bilgi sahibi olma;
- Verilen ders programları içeriğinde farklı coğrafya ve tarihi kesitlerde üretilmiş yapıtları kültürel ve toplumsal bağlamı içinde kuramsal yöntemlerle değerlendirebilme becerisine sahip olma;
- Sanat, kültür ve yaşamın bütünlüğünü güncellenmiş bilgilerle öğrenmeye ve kültür varlıklarını koruma, sahip çıkma ve tanıtma bilincini kazandırmaya sahip olma;
- Hayat boyu öğrenmenin gerekliliğinden yola çıkarak almış olduğu eğitim paralelinde bilgilerin güncelliğini sağlayacak yöntemleri kullanabilme;
- Bibliyografya ve arşiv kaynakları gibi bilgiye ulaşma yollarını etkin olarak kullanabilme;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

SOSYOLOJİ

Bu program ölçütleri, başlığında “Sosyoloji” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Genel, Kurumlar, Aile, Ekonomi, Siyaset, Eğitim, Sağlık, Din, Hukuk, Uygulamalı Sosyoloji gibi sosyolojinin temel alanları hakkında bilgi sahibi olma;
- Sosyolojinin ve sosyolojik çözümlemenin tarihsel gelişimi, insan toplumsal hayatının anlaşılması ve açıklanmasında sosyolojik çözümlemeyi ilgilendiren temel ontolojik, epistemolojik, metodolojik ve kuramsal sorunlar, istihdam edilen başlıca bakış açıları, temel kavramlar, kuramlar, metodolojik yaklaşımlar, araştırma ve veri analiz yöntemleri hakkında bilgi sahibi olma;
- Diğer alanlardaki meslektaşları ve ilgili kişilerle birlikte çalışarak toplumsal ilişkiler, süreçler ve yapıların işleyiş biçimlerini, toplumsal politikaların etki ve sonuçlarını değerlendirebilme;
- Yeni politika önerileri geliştirebilmek için temel veya uygulamalı araştırma projeleri tasarlayabilme, uygulayabilme ve elde edilen verileri uygun yöntem ve teknikleri kullanarak analiz edebilme;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

TARİH

Bu program ölçütleri, başlığında “Tarih” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Yerel tarih hakkında bilgi sahibi olma;
- Türkiye tarihi hakkında bilgi sahibi olma;
- Avrupa ve Dünya kronolojisi hakkında bilgi sahibi olma;
- Toplumların, kültürlerin ve kurumların zamana bağlı değişme süreçlerinin farkında olma;
- Değişik zaman dilimleri ve metinlerdeki farklı tarihsel yaklaşımların farkında olma;
- Belirli tarihsel gelişmeleri ve bunları geniş anlamda tanımlama ve açıklayabilme;
- Temel tarihsel bilgiyi anlama yeteneğine sahip olma;
- Tarihi olayların sebep ve sonuçlarını belirleme ve analiz edebilme;
- Tarihi olaylar hakkında güvenilir raporlar planlama ve üretebilme;
- Sosyal/insani bilimler alanlarından faydalanabilme.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Bu program ölçütleri, başlığında “Türk Dili ve Edebiyatı” nitelemesi bulunan programlar için geçerlidir. Mezunların, programın öngördüğü amaçlar doğrultusunda aşağıdaki bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandığı verilen dersler ve/veya ders içerikleriyle kanıtlanmalıdır.

- Türk Dili ve Edebiyatının tarihî gelişimi ve güncel konumu hakkında bilgi sahibi olma;
- Eski/yeni Türk Dili/Edebiyatı, Türk Halk Edebiyatı, Çağdaş Türk Edebiyatı ile Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları hakkında genel bilgi sahibi olma;
- Türk Dili ve Edebiyatının ürünlerini bilimsel ölçütler çerçevesinde anlama ve inceleme;
- Türkçeyi güzel ve doğru bir şekilde kullanabilme; dil ve edebiyat bilgilerini kullanabilme becerisine sahip olma;
- Dil ve edebiyat problemlerinin çözümüne yönelik olarak disiplinler arası yaklaşıma sahip olma;
- Çağın getirdiği güncel dil ve edebiyat alanlarındaki problemlerin farkında olma;
- Temel dil ve edebiyat bilgilerini kavrama becerisini kazanmış ve alan bilgilerini eğitim öğretim amacına yönelik olarak kullanabilecek durumda olma;
- Sosyal/insani bilimlerden faydalanabilme.